

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Дарина Найденова Христова, д.м.
ръководител на УС „Хигиена” към Катедра „Хигиена и епидемиология”,
факултет „Обществено здраве“, Медицински университет –Варна

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“, в област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1. „Медицина“, специалност „Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.)”, обявен в ДВ бр. 61 /23.07.2021 г. за нуждите на Факултет „Обществено здраве“, Катедра „Хигиена и епидемиология”.

Със заповед № Р-109-391/20.09.2021 г на г-н Ректора на МУ –Варна съм избрана за член на Научно жури, а по Протокол №1 от проведено първо заседание на НЖ съм определена да изготвя рецензия по процедура за заемане на академична длъжност „професор“ по специалност „Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.)”. Единствен кандидат в конкурса е доц. д-р Ружа Златанова Панчева- Димитрова, д.м. Процедурата по конкурса е спазена и документите на кандидата са в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитието на академичния състав в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна и заложените в него критерии за заемане на академичната длъжност „професор“.

Професионална квалификация: Доц. д-р Панчева е родена през 1972 г. в гр. Варна. Завършва с отличие Английската гимназия в гр. Варна през 1991 г. и Медицински Университет – Варна през 1997 г. Веднага след дипломирането си започва работа в педиатрична клиника в МБАЛ „Св. Марина” Варна. По-късно работи в поликлиника „Айладънови” (1999-2002г.), АМЦСМП „Видия” (2002-2004г.), клиничен ординатор в Многопрофилна клиника по детски болести, УМБАЛ „Св. Марина”(2007-2012г.). През 2003 г. придобива специалност по „Педиатрия“. След разработване на дисертационен труд с тема ”Пробиотиците в профилактиката на диспепсии у хоспитализирани деца на възраст от 0-7 години“ получава образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Педиатрия“ през 2008 г. През 2013г. разкрива педиатрична практика АМЦСМП „Св. Стилиян“. През периода 2012-2014г. е

последователно асистент и главен асистент към катедра „Хигиена”, МУ-Варна. През 2014 г. е хабилитирана като доцент към катедра „Хигиена и епидемиология“-МУ-Варна. Езиковите комуникативни умения (английски, немски, руски езици), правят възможно изпълняването на широк спектър преподавателски, научни, образователни задачи и дейности. През 2013 г. се зачислява в специализация по „Хранене и диететика” и 2017 г. придобива тази втора специалност. От 2014 г. е доцент по специалността „Хигиена и епидемиология“ в МУ-Варна. Междувременно доц. Панчева се включва и участва в поредица курсове и специализации в сферата на детското хранене и диететика в редица реномирани болници по света: Виена (1995г.), Кеел (1996г.), Мюнстер (1996г.), Брадфорд (1996г.), Мюнхен (2007г.), Атина (2001), Дубровник (2012г.), Прага, Бирмингам (2013г.), Бостън (2016г.), Саутхемптън, (2017г.), курс по детска гастроентерология-Залцбург, Австрия (2019), курсове по хранене и диететика в НЦООЗА, София и др. Интересите на доц. Панчева са разностранни, а проведените обучения дават възможност да приложи придобитите нови знания и умения в преподавателската и научната си работа в Медицински университет – Варна.

Характеристика на материалите по конкурса: В конкурса за професор доц. Панчева представя общо 37 научни труда без тези, представени за заемане на академичната длъжност „доцент“. Списъкът на научните трудове включва 10 научни публикации, равностойни на хабилитационен труд. Те са публикувани в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, съгласно изискването на Закона за развитието на академичния състав в Р. България и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна. Списъкът продължава с публикации и доклади в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 8 бр.; публикации и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 10 бр.; пълнотекстови публикации в научни списания и сборници извън минималните наукометрични изисквания за заемане на АД „професор“ – 9 бр.; цитирания, отразяващи научната активност на кандидата – 37 бр. *(Академична справка за публикациите, цитиранията и научните профили на доц. д-р Ружа Златанова Панчева- Димитрова, д.м.,*

Катедра по хигиена и епидемиология, Факултет по обществено здравеопазване, Медицински университет-Варна изготвена в Библиотеката на МУ-Варна).

Доц. д-р Ружа Златанова Панчева-Димитрова, д.м е научен ръководител на **2^{ма} успешно защитили докторанта** (специалност „Хигиена (вкл. трудова, комунална, училищна, радиационна и др.)“):

Д-р Станислава Емилова – Хаджиева, д.м. - докторант в самостоятелна форма на обучение с тема на дисертационния труд „Фактори, формиращи нагласите за имунизирание сред родители на деца до 7-год. възраст“. Защитила през 2019 г.

Д-р Албена Борисова – Тонева, д.м. - докторант в самостоятелна форма на обучение с тема на дисертационния труд „Хранителен статус на деца с нервно-психически заболявания и връзката му с качеството на живот на родители и обгрижващи“. Защитила през 2019 г.

Доц. Панчева участва в няколко научни проекти: два международни и един национален. Съавтор е в 4 университетски учебни помагала по специалност Хигиена и екология за студенти от специалност „Медицина“. Активно участва в обучението на стажанти, специализанти и докторанти по „Хранене и диететика“, СДО обучения (инициатор, организатор и лектор на различни СДО - курсове) в сферата на детското хранене и развитие, кърменето, ранна детска интервенция и др. Участва в организацията и реализирането на Европейското училище по детско хранене към Европейско дружество по детска гастроентерология, хепатология и хранене.

Кратка характеристика на научноизследователска дейност: Голяма част от научните трудове на доц. д-р Ружа Златанова Панчева- Димитрова са публикувани в авторитетни научни списания - *Vaccine, Hormone Research in Pediatrics, Journal of IMAB, Infection Control and Hospital Epidemiology, Journal of Pediatric Gastroenterology and Nutrition, Clinical Nutrition, Frontiers in Pediatrics* и др. с общ IF 16.018. Други публикации са в престижни български издания и периодика - *Medinfo, Практическа педиатрия, Сборник доклади от юбилейни научни конференции* (вкл. с международно участие), Витруални конгреси и др.

Кандидатът доц. д-р Ружа Златанова Панчева-Димитрова е съавтор в болшинството от представените публикации и доклади. Инициира и участва активно в реализацията на международни и национални изследователски проекти в сферата на по храненето в детска и предимно кърмаческа възраст. Доц. Панчева има участия в 49 международни и национални научни форуми с 67 научни доклада в различни сфери на научните интереси на кандидатката.

Оценка на научните приноси: Творческите търсения на доц. Панчева са насочени към решаването на важни за практиката въпроси.

I. Хранителен статус и качество на живот в семейства с деца с нервно-психични заболявания

(В_4-1, В_4-2, Г_7-5, Г_7-6, Г_7-7, Г_7-8, Г_8-3, Г_8-4, Г_8-5, Г_8-6, Г_8-8, Доп. 4)

II. Родителски съпротиви и нагласи за ваксиниране

(В_4-3, В_4-6, В_4-10, Г_8-1)

III. Препоръки за хранене при деца с някои хронични заболявания

1. Кистична фиброза (КФ)

(В_4-4, В_4-9)

2. Хранене при хронични чревни заболявания (ХЧЗ)

(Г_8-2, Доп. 6, Доп. 9)

3. Хранене при тип 1 захарен диабет с голяма давност и метаболитен риск

(Доп. 1, Доп. 2)

IV. Храненето като профилактика в детска възраст

1. Превантивен ефект на кърмата

(В_4-7, Доп. 5)

2. Превенция на алергиите в детска възраст

(Г_8-7, Доп. 7, Доп. 8)

3. Гастро-езофагеален рефлукс в кърмаческа възраст- хранителни интервенции

(Г_7-3, Г_8-10)

V. Метаболитни рискове и нутритивен статус при хронични състояния и заболявания

1. Метаболитни рискове при пациенти след химиотерапия
(Г_7-1)
2. Хранителни и вкусови нарушения при пациенти с хронична бъбречна недостатъчност
(Г_7-2)
3. Хранителни дефицити при пациенти с пълни протези
(В_4-5)
4. Неалкохолна чернодробна болест
(В_4-8)

VI. Пробиотиците в профилактиката и терапията детска възраст

(Г_7-4, Г_8-9, Доп. 3)

VII. Обучение на студенти по медицина в областта на хигиената и екологията

(Е_21-1, Е_21-2, Е_21-3, Е_21-4)

Публикациите на доц. д-р Ружа Златанова Панчева-Димитрова са в различни сфери на профилактиката и лечението, предимно в детска възраст. Интересите и включват освен въпроси от хигиената и педиатрията, също имунопрофилактиката и аспекти на съвременното обучение.

Учебно-преподавателска дейност: Доц. д-р Ружа Златанова Панчева-Димитрова има общо 10 годишен педагогически стаж, от които над 7 г. като доцент в МУ - Варна. Тя обучава студенти, стажанти и специализанти от Факултета по Обществено здравеопазване, Факултета по медицина, Факултета по дентална медицина и специалностите от Медицински колеж – Варна. Средната и учебна натовареност през последните години е 274 уч. ч. при норматив от 180 уч. ч. (над 150% от норматива). Преподава в различни учебни дисциплини: Хигиена и екология – Медици, АЕО и БЕО, Педиатрия АЕО (през 2011 г.), бакалаварски програми по Логопедия, Околна среда и здраве - магистри, магистри Обществено здравеопазване (Кипър и България), Околна среда, хранене и здраве - магистри Здравен мениджмънт, Хранене и диететика-магистри, Рехабилитация, Уелнес и спа, Безопасност на храните- магистърска програма ОКОЗ, Хигиена на детско-юношеската възраст-бакалаври - ИОЗ, Подкрепа за кърмене- СИД-магистри-медицина-БЕО, АЕО, Актуални проблеми на храненето на

здравия и болния човек-СИД за магистри медицина. Организатор и лектор е на СДО обучения: Подкрепа за кърмене, Диагностика, терапевтични методи и подходи в детска възраст, Ранна детска интервенция, Хранене през първите 1000 дни, Хранене на деца със захарен диабет тип 1.

Доц. д-р Ружа Златанова Панчева-Димитрова активно участва в организираните от Катедрата по хигиена и епидемиология и МУ – Варна научни, юбилейни, творчески, и др. събития и прояви. Член е на “Български лекарски съюз”, “Асоциацията по клетъчна биология”, „Българска педиатрична асоциация”, „Българско дружество по ентэрално и парентерално хранене“, Национална асоциация „Подкрепа за кърмене“, „Европейско дружество по клинично хранене и метаболизъм“, „Европейско дружество по детска гастроентерология, хепатология и хранене“, „Българско дружество по детска гастроентерология, хепатология и хранене“, „Академия по медицина на кърменето“, член на Управителния съвет на фондация „Карин дом“.

Заклучение: Базирайки се на предоставените ми материали по конкурса и на личните ми впечатления от дългогодишната ми работа с доц. Панчева съм убедена, че тя напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитието на академичния състав в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна и заложените в него критерии за заемане на академичната длъжност „професор“. Ето защо давам своята положителна оценка за избора на доц. Панчева за професор и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват също положително за нейния избор.

Гр. Варна
22.10.2021г.

(доц. д-р Дарина Найденова Христова, д.м)